

Shrnutí hlavních poznatků

- V roce 2007 byl Středočeský kraj třetím nejlidnatějším krajem republiky, počínaje rokem 2010 se stal především v důsledku silného přistěhovalectví krajem s nejvyšším počtem obyvatel.
- Zatímco mezi roky 2007 a 2016 se celkový počet obyvatel Středočeského kraje zvýšil o 11,4 %, počet osob do 29 let vzrostl pouze o 3,5 %.
- Nejvyšší podíl obyvatel mladších 30 let žil ve správním obvodu Lysá nad Labem a v okolí hlavního města, nejnižší pak na vnější hranici kraje na Příbramsku a Kutnohorsku.
- Během let 2007 a 2016 pokračoval odklad rození dětí do vyššího věku. Zastoupení matek mladších 30 let mezi všemi rodičkami se snížilo o více než pětinu.
- Neprovdaným ženám do 29 let věku se v roce 2007 narodilo 36,4 % dětí, v roce 2016 to bylo již 56,1 %.
- Nejvyšší průměrný věk žen při narození dítěte byl zaznamenán v okolí hlavního města, nejméně to bylo na Slánsku a Mělnicku.
- V případě stagnující celkové potratovosti v kraji byl patrný pokles umělé potratovosti doprovázený na druhé straně nárůstem samovolné potratovosti.
- Muži i ženy měli nejvyšší hodnoty naděje dožití při narození v okolí hlavního města, nejnižší pak ve správních obvodech při jižní hranici kraje.
- O více než čtvrtinu se snížilo zastoupení novomanželů mladších 30 let. Ženy vstupovaly do manželství dříve než muži.
- Vysoký přírůstek stěhování do Středočeského kraje byl patrný i u osob mladších 30 let. V roce 2007 touto cestou přibýlo okolo 12 tisíc osob, roku 2016 pak téměř 5 tisíc.
- Středočeský kraj se vyznačoval vzhledem ke svému imigračnímu charakteru nejnižším zastoupením rodáků mezi osobami ve věku do 29 let ze všech krajů republiky.
- Dle prognózy je ve Středočeském kraji očekáváno do roku 2050 v porovnání s rokem 2016 zvýšení počtu obyvatel o více než desetinu; společně s Prahou je Středočeský kraj jediným, v němž je očekáván vyšší počet obyvatel než v současnosti.
- U mladých Středočechů ve věku 25–29 let bylo v roce 2011 dosaženo nejvyššího zastoupení úplného středního vzdělání s maturitou, nástavbového a vyššího odborného vzdělání ve srovnání s ostatními kraji, zatímco podíl vysokoškoláků byl podprůměrný.
- V roce 2011 byl sečten největší podíl žen se středním vzděláním s maturitou ve věku 25 až 29 let ze všech krajů republiky.
- Lepší vzdělanostní úroveň dosáhly mladé ženy než muži; ženy dominovaly nad muži v kategorii úplného středního a vyššího odborného vzdělání, muži naopak převažovali v kategorii úplného středního odborného vzdělání.
- Nejvzdělanější obyvatelstvo žilo v zázemí hlavního města.
- Během desetiletého období byl zaznamenán nejvyšší nárůst počtu tříd a dětí v mateřských školách a druhý nejvyšší nárůst počtu dětí v základních školách mezi všemi kraji.
- Pokles počtu studentů středních škol o jednu pětinu byl mezi kraji druhý nejnižší.
- Největší zastoupení mezi středoškolskými studenty mělo odborné vzdělání s maturitou, i přestože jeho podíl během desetiletého období poklesl; k nárůstu došlo naopak u všeobecného vzdělání s maturitou.
- Největší zastoupení měla mezi středoškolskými denní formou studia, podíl byl však mezi kraji třetí nejnižší.
- Gymnázia byla jediným druhem středních škol, který zaznamenal během desetiletého období meziroční nárůsty počtu žáků; Středočeský kraj vykázal druhý nejvyšší podíl žáků v osmileté formě studia mezi všemi kraji.
- V rámci středního odborného vzdělávání bylo ve srovnání s ostatními kraji nadprůměrně zastoupeno vzdělání s výučním listem; naopak podprůměrný byl podíl žáků studujících obory s maturitní zkouškou.
- Kraj vykázal nadprůměrný pokles počtu studentů vyšších odborných škol během posledních deseti let.

- Ve srovnání s ostatními kraji byl zaznamenán třetí nejnižší počet studentů vysokých škol a nejnižší podíl vysokoškolských studentů s bydlištěm a zároveň místem výuky v kraji.
- Kraj se vyznačoval nadprůměrným podílem vysokoškolského dálkového studia (jak u studentů s trvalým pobytem, tak místem studia v kraji) a vyšším podílem starších studentů.
- Byl zaznamenán třetí nejvyšší počet dětí umístěných v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy ve srovnání s ostatními kraji a nejvyšší počet dětí v dětských domovech se školou; oproti tomu ale mezikrajsky třetí nejnižší počet pobytových dní, které děti v dětských domovech strávily.
- U osob 25–29letých byla míra ekonomické aktivity u mužů nejvyšší a u žen pátá nejvyšší mezi kraji.
- Mladí lidé do 29 let představovali v roce 2011 necelou pětinu pracovní síly, podíl zaměstnaných mezi 25–29letými byl téměř 80% a druhý nejvyšší mezi kraji (po Praze). Zaměstnanost v obvodech v zázemí hlavního města a Mladé Boleslavi patřila k nejvyšším v celé ČR.
- Každý devátý zaměstnaný ve věku do 29 let byl podnikatelem. Podíl podnikatelů mezi mladými byl čtvrtý nejvyšší mezi kraji.
- Téměř dvě třetiny mladých pracovaly ve službách a čtvrtina ve zpracovatelském průmyslu. Mladí se nejvíce podíleli na zaměstnaných mezi muži v oblasti ubytování a stravování a u žen v oblasti informační a komunikační činnosti.
- Více než polovina mladých Středočechů dojížděla za zaměstnáním do hlavního města.
- Výdělek mladých zaměstnanců se pohyboval pod úrovní průměrného výdělku – na 96 % mzdového mediánu a 88 % platového mediánu. Mladí Středočeši vydělávali o něco více než v ČR.
- Mladiství do 18 let tvořily okolo 1 % nezaměstnaných, absolventi škol přibližně 3,5 % nezaměstnaných, tedy podobně jako v celé ČR. Počet absolventů na úřadech práce se každoročně snižuje.
- Nejobtížněji hledají zaměstnání absolventi středního odborného vzdělání s maturitou, kde byl každý devátý v evidenci úřadu práce, naopak poměrně dobře nacházejí uplatnění absolventi gymnázií a vyšších odborných škol, u kterých byl nezaměstnaný přibližně každý dvacátý pátý.
- Nezaměstnanost mezi mladými do 29 let (4,2 %) byla pátou nejnižší mezi kraji a pohybovala se pod celorepublikovým průměrem. U správních obvodů kraje dosahovaly minima Praha-východ a Mladá Boleslav mírně nad 2% hranici podílu nezaměstnaných.
- Podíl mladistvých na celkovém počtu nemocensky pojištěných byl v roce 2016 třetí nejvyšší mezi kraji.
- Vybavenost kraje lůžky v rámci dětských oddělení nemocnic byla republikově nejvyšší.
- Ve srovnání s ostatními kraji se mladá generace ve věku 0–29 let podílela na celkovém počtu středočeských pacientů nadprůměrně.
- Středočeský kraj byl jedním ze tří krajů, kde zůstal počet ordinací pro děti a dorost v posledních deseti letech na stejné úrovni; v rámci celé republiky došlo k poklesu.
- Počet dětských pacientů na jednoho lékaře patřil v roce 2015 k nejvyšším mezi kraji.
- Mezi středočeskými dětskými pacienty byly nejvíce zastoupeny nejmladší věkové skupiny, druhý nejvyšší mezi kraji byl podíl dětí do 1 roku.
- Diagnózami s nejvyšším podílem mladých pacientů byly nemoci horních cest dýchacích a vnější příčiny.
- V kraji byl v roce 2015 zaznamenán třetí nejvyšší počet ošetření dětí v návštěvní službě na tisíc osob dětské populace ve srovnání s ostatními kraji.
- Středočeské děti se podílely na celkovém počtu výjezdů zdravotnické záchranné služby nadprůměrně ve srovnání s ostatními kraji, během posledních let se však tento podíl snižoval.
- Nejčastěji byla v kraji v posledních pěti letech využita odlehčovací služba, v kraji se soustředila více než polovina klientů republiky.
- Zvýšil se počet klientů služeb osobní asistence a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.
- Během pětiletého období došlo v kraji ke ztrojnásobení výdajů na dávky péstounské péče, naopak výdaje na rodičovský příspěvek a přídavek na dítě poklesly.

- Počet pěstounů, poručníků a jiných pečujících osob se v kraji během pětiletého období více než zdvojnásobil stejně jako počet dětí v náhradní rodinné péči; počet dětí v náhradní rodinné péči v přepočtu na tisíc dětí byl mezi kraji třetí nejvyšší.
- Snížil se počet dětí s nařízenou ústavní výchovou.
- Během posledních deseti let došlo ke snížení počtu příjemců sirotčích důchodů, pokles byl však mezi kraji nejnižší; naopak výše sirotčího důchodu narostla a pohybovala se nad republikovým průměrem.
- V roce 2016 zaznamenal kraj nejvyšší podíl dětí mezi všemi držiteli průkazů osob se zdravotním postižením ve srovnání s ostatními kraji; nejčastěji byly děti zastoupeny v kategorii nejtěžších postižení.
- Mladé osoby ve věku do 29 let se v čele středočeských domácností objevovali méně často než v celé ČR, podíl 6,7 % na domácnostech byl až devátý nejvyšší mezi kraji.
- Během posledních 10 let přibyla v základních uměleckých školách více než čtvrtina dětí, nejvíce z krajů.
- 70% nárůst počtu dětí navštěvujících školní družinu v posledních 10 letech byl největší mezi kraji.
- Zvýšil se počet dětí navštěvujících školní kluby a střediska volného času, stejně jako počet účastníků táborů a pobytových akcí.
- Téměř všichni mladí Středočeši ve věku 16–29 let byli v roce 2015 uživatelé internetu (99,2 %), což bylo nejvíce mezi kraji; celkový čas strávený na internetu byl ale podprůměrný.
- Využití internetu mezi mladými Středočechy bylo ve srovnání s ostatními kraji nadprůměrné v oblasti služeb (nákupy, internetové bankovníctví), ale pouze průměrné v oblasti zábavy.
- V posledních pěti letech došlo ke druhému nejvyššímu nárůstu počtu dětských čtenářů ve veřejných knihovnách mezi kraji.
- V roce 2015 byl zaznamenán druhý nejvyšší podíl dětských čtenářů do 15 let na celkovém počtu registrovaných čtenářů ve veřejných knihovnách mezi kraji; v přepočtu čtenářů na dětskou populaci se ale naopak jednalo o druhý nejnižší mezikrajský podíl.
- Kraj vykázal třetí nejnižší zastoupení dětí a mládeže ve věku 0–18 let na celkové členské základně České unie sportu ve srovnání s ostatními kraji.
- V roce 2016 zaznamenal kraj druhý nejnižší podíl stíhaných nezletilých osob mezi kraji, v přepočtu na stejně staré osoby došlo od roku 2009 k poklesu na polovinu.
- Intenzita páchané trestné činnosti dětmi a mladistvými byla nejnižší mezi kraji; v roce 2016 bylo v kraji zaznamenáno nejméně spáchaných trestných činů dětmi a mladistvými do 17 let v přepočtu na tisíc stejně starých osob.
- Počet skutků spáchaných dětmi do 17 let byl v roce 2016 téměř třetinový oproti roku 2009.
- Každoročně se zvyšuje počet mladých řidičů viníků dopravních nehod, jejich podíl na celkovém počtu viníků však dlouhodobě klesá.
- Celorepublikově nadprůměrný byl podíl dětí do 15 let mezi chodci – viníky dopravních nehod.
- Podíl mladých ve věku 18–29 let byl v roce 2016 mezi potenciálními voliči 16,5% nejnižší mezi kraji.
- V krajských volbách v říjnu 2016 byla desetina kandidátů mladší 30 let, u žen byl podíl mladých kandidátek o něco vyšší než u mužů. Do zastupitelstva kraje nebyl od voleb v roce 2008 zvolen žádný mladý kandidát.
- Ve volbách do obecních zastupitelstev byl ve věku do 29 let mezi kandidáty každý jedenáctý a mezi zvolenými zastupiteli každý dvacátý třetí. Oba podíly byly celorepublikově podprůměrné a v případě kandidátů nejnižší mezi kraji.
- Vyššího zastoupení mladých mezi kandidáty zaznamenaly větší města než menší obce, v přepočtu na obyvatele stejného věku tomu bylo naopak a vyšší aktivity zaznamenaly obce a regiony venkovského typu.
- Více aktivní ve volbách byli mezi mladými muži než ženy, početně převažovali u kandidátů a zvolených zastupitelů, vyššího výsledku zaznamenaly i v přepočtu na stejně starou populaci.

